

Nro. 3.

A^o FELS. CSASZARNAK ES A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indúlt Bétsből, Kedden Januárius 8-ik napján
1805-ik esztendőben.

B é c s.

Galanthai Eszterházy Pál ifjú herczeget, nagy méltóságú Eszterházy Miklós Ö Hercegsége nagyra született és valóságos Magyar vérrel biró első szülött fiát nem régiben, most pedig az Erdélyi Fő Kormány Széknél Concipistaságot viselő Lofson tzi Gróf Bánffy Diene s, és a^o Fels. Erdélyi Udvari Cancelláriánál lévő Concipista Galan th a i Gróf Eszterházy Mihály Eö Nagyságokat, mind ditső öseiknek 's szüléiknek tündöklő virtusaikra, mind tulajdon szép talentomaikra 's érdemeikre nézve Cs. Kir. valóságos Kamarás Urakká tenni méltoztatott uralkodó Fels. Fejedelmünk kegyelmessen,

Az ennekelötte két héttel bé állott kemény téli idő naponként mind inkább inkább nevededik, úgy annyira, hogy minden nagyobb és kisebb folyóvizek, patakok 's álló tók vastag 's akármely nagy terhet meg bíró jeggel vonattattak bé. Töb- nire dél előtt 10 órától fogva, körül belől három óráig dél után szép napfény mérsékli a' tél kemény- séget; hanem reggel és estére olly nagy mérték- ben van a' hideg, hogy a' farkas bőrben is meg futtattya az utzákon az embert, kiváltképen ha az allszél fúj. — Az éjjeli tsillagoknak el tűnések után vastag fejer zuzmarázzal vonattatnak bé a' házaknak külső héjazatjai, a' mellytől a' szép és meg vidító napfény sem szabadithattya meg azo- kat. — Az időnek ez a' járása az élő állatok- nak alkotmányában ugyan keves változást szokott okozni; hanem/hogy a' földben lévő öfzi vetés- nek kedvező volna, a' mezei gazdaságot értő em- berek tagadják, 's előre azt jövendőlik, hogy ha a' szántó földeket jó vastag hó bé nem fedezi, 's az azokba vetett magot melegségével nem tap- lállyá, középfzerü sem lehet a' jövő nyári taka- rodás.

A' Bécs városi hóltakról irt jegyző könyv- szerént, ezen rezidentiának külső és belső városi- ban, az ispotályokat, és közönséges beteg házakat is ide szamlálván, az el múlt 1804-ik esztendő- ben mind öfzve 14035 ember hólt meg, tudniillik 3280 férfi — 's 3008 asszony személy, és 4010 férfi 's 3737 leány gyermek. Ezen meg hóltak közt 46-an 90—100, egy 100; három 102; egy 103; 's egy 104 esztendőket éltek e' világon. — Száraz betegségben 1735; tüdő rothadásban 1698; rothasztó hideglelesben 795; gutta ütésben 561,

tüdő-gyulladásban 413; belek gyulladásában 319; vér hasban 309; petétsben 86; himlőben 2; hydrophobiában, az az, meg veszett ebtől való marosásban 1; szerentsétlen történet által 39 ember halálózott meg. — A' született 's meg keresztelt gyermekeknek 11863-ra, úgymint 5977 férfi, 's 5886 leány magzatokra ment a' számok — hóltan 361-en születtek. — A' belső és külső városi templomokban 2467-en párosítottak öszve. Az elmúlt 1804-ik és 1803-ik éftendőknek egybe hasonlításokból a' fül ki, hogy a' múlt 1804-ik éftendőben 350-nel kevesebb hólt meg; 341-el kevesebb született; és 271 párral kevesebb lépett házassági életre mint sem az azt meg előzőtt 1803-ik éftendőben.

Azon hat Laplandi szarvasok közzül (*Cervus Tarandus Linnæi*) melyeket a' Stokholmi Kir. udvarnál lévő Auszriai követ Gróf Lodon az Ö Felségek számokra szerzett és küldött, kettő szerentséslen ide érkezett, a' többi a' levegőnek melegségét nem türhetvén, az útban megdöglött. Ama kettő minekutánna két hétig itt tartatván, az ide való Publicum figyelmetességét magára vonta vólna, a' Styriai havasok közzé küldetett. — Ennek az igen sebes fútó állatnak, mind a' himnek, mind a' nöstyénnek előre hajló ágas bogas szarvai vannak és futásába mint az egymáshoz vert tűz kövek úgy pattognak a' lábai tsontjai, nyárban fa levéllel és tsemetével, télen pedig a' köziklákon levő mohval él, mellyet a' legnagyobb hó alól is fél keres; vad természetűek, ellenben ha meg szelidítettnek több hasznát lehet venni, mint a' szarvas marhának. — A' Laplandi lakosok tehetségekhez képest 10, 15, 30, 50,

70, 100 sőt 200-at is tartanak, nyáron a' legelő mezőkre hajtyák, télen istállókra fogják, könnyű 's terhes szekerekbe is bé fogják, és 30 középserű mertföldre is el mennek rajtok. Tejeknek, böröknek, idegeknek, tsontjoknak, körmöknek, szarvoknak, szöröknek és jó izü húsoknak használni lehet venni, ezen állat tejével úgy élnek a' Laplandusok mint a' tehén tejjel; a' bőriből magoknak felső öltözetet és ágyat, zsákot, fúvót, 's több e' félét készítnek; az idegéből fonalat fonnak, vásznat szőnek, 's vastag köteleket készítnek; szarvát, tsontjait vagy másféle portekakkal fel tserélik, vagy magok fel dolgozzák; szörökből nyereg teritöt, párnát, pokrótzot tsinálnak. — Jó izü 's egészséges húsát főzve és sütvé eszik, melly bé főzva és meg füstölve sok esztendőig el áll.

Magyar Ország.

A' Pesti Kir. fő Oskolában természeti Historiát, természeti Geographiát, mezei Gazdaságot 's Technológiát tanító közönséges Professor Monostori Apátúr *Mitterpacher Lajos* úr mellé 400 forint esztendei fizetéssel egy *Adjuoctus* Professort rezolválni méltoztatott Fels. Urunk. Ahoz képest a' kik ezen tudományoknak tanítására magokat alkalmatosaknak tartják, a' jövő Martius napján tartatandó *Concursusra*, jelennyenek meg bé mutatván az *Universitas Magistratus*ának a' kívántató tanúbizonyság leveleket.

A' közelebb múlt posta napon, úgymint, e' folyó *Januarius* 4-ikén költ *Magy. Kurirnak* 18-ik lapján, *Kassai Püspök Méltos. Szabó András Eö Nagyságának* azon *Püspökségbe* a' múlt *Decemb. 18-ik* napján lett bé iktatását rövideden elő adtuk. Most már bővebb tudósitást vévén azon

tárgyról, mi is környülállásosan közöllyük Erd. Olvasóinkal.

Fenn tiztelt Püspök Eö Nagysága, Decemb. 17-ik napjának reggelén Hétke nevezetü jószágából ki indulván ebédre Enyiczkére B. Mesko Jakab Eö Nagyságához ment, 's ott a' Tek. Abaujvármegyei Statusok és Rendek által tizzteletére küldetett deputatusoktól, kiknek Jászói Prépoit Méltos. Zazio András Eö Nagysága vólt a' szószollójok, rangjához illendö módon meg tiztetett. — Valamint Püspök Eö Nagyságát úgy a' tizzteletére küldött deputatus urakat is fenn tiztelt B. Mesko Ur Eö Nagysága gazdagon meg vendéglette. — Ebéd után Enyiczkéről ki indulván, a' Kassai Kir. Sz. városnak deputatusai azon város határán nagy tizztelettel fogadták és a' városbeli harangoknak zugásai és ágyuknak durrogásai közt oda, 's ott lévö rezidentiájába be kisírték Püspök Ö Nagyságát. — Leg elsőben is az oda való Kir. Cameralis Administratió ment Ö Nagysága tizzteletére, azután Tekint. Abauj-Sáros és Zemplén Vármegyeknek küldötjei, ezek után az ott fekvö katonaságnak tiztjei Brigadiros Generalis Gróf Eszterházy Eö Nagysága vezérlése alatt; ezeket a' Kassai Kir. Akadémiának, Kassa, Eperjes, Lötse 's Bártfeld Sz. Kir. Városoknak deputatusai, végtére azon Megyebeli Fő és Vice Esperest Urak követték.

A' követezett napon, úgymint Decemb. 18-ikán esett meg a' Püspökségbe való bé iktatás. Dél előtt kilentzedfél órákor már paradába állott a' város piatzán a' katonaság, azután egy fertály órával a' Püspöki palota előtt a' Papság meg jelenvén, a' kis templomig két sorba állott. — Ki-

lentz órakor a' fent tiszelt Püspök Ő Nagysága maga rezidentziájából ki indult, 's leg elsőben is a' kis templomba ment, onnan pedig a' nagy templomba, a' hol elsőben a' Te Deum laudamus enékeltetett el, ennek végződésével egynéhány bullák, és Királyi parantsolatok olvastattak fel, azután nagy mise tartatott; végtére délután két órakor a' templomban vólt úri Rendek a' Püspöki palotába vissza mentek. Az ezen béiktatásra felgyülekezett úri személyek négy táblánál vendégeltettek meg. — Estére az egész város ki vólt világosítva

B á r t f á r ó l Decemb. 20-ik napján. 1804. Mi nállunk már két lab nyom magasságú hó borította bé a' föld színét. — A' szasvas marhának az árra naponként alább alább szál, a' faggyú, gyertya, hús és bőr óltsódik; ellenben az élet, a' bor, a' fa, a' borjú, 's több e' félék drágúlnak. (Baranya Vármegyében, a' mint onnan írják, a' tiszta búzának köble, az az, két Pozsonyi mérője hat rh. forinton, a' leg jobb veres bornak akója hasonlóképen hat forinton megyen.)

N é m e t O r f z á g.

A' Hesszen - Kasszeli Vál. Fejedelem Wilhelm a' tehén himlővel való béóltásnak nagyobb ki terjesztése végett három féle jutalmat igirt azoknak az Orvos Doctoroknak és Seborvosoknak, a' kik ezen folyó 1805-ik esztendőnek kezdetétől fogva annak végezetéig leg több gyermekeket óltanak bé azon Vál. Fejedelemségben. Az első és leg nagyobb jutalom 100, a' második 60, a' harmadik 40 tallérból álló.

A' Hassziai Vál. Fejedelmi és Herczegi házak közt, a' Választó Fejedelemség által megvál-

toztatott familiabeli dolgoknak elintezése végett, Darmstadtban egy Commissio dolgozik.

Hamburg városa bástyáinak és erősségeinek lemontásában naponként 500 ember foglalatoskodik. Ezt pedig azért miveli az oda való Magistratus, hogy a' háborus időkben az ellenségnek ostromlásaitól mindenkor ment lehessen.

A' Bádeni Val. Fejedelem a' Spanyol és Olasz Országokban kegyetlenkedő sárga hideg ellen, a' maga birodalmában a' szükséges rendelkezéseket megtette. Azon bölts intézetek, mellyek minden jól rendelt Országokban ezen ragadó mételey ellen tétetődnek, nyilván való tanúbizonyságai annak, hogy a' mi századunkban élő Kormány-székek az illyetén emberi nemzetet vesztegető nyavalyára nagy figyelmetességgel viseltetnek. — Hogyha az el múlt századokban ütötte volna ki magát a' sárga hideg, talán egész Európában ki terjedett volna épen úgy, mint a' 9-ik században a' himlő, és a' 16-ikban a' Frantzia nyavalya. — A' himlő, az el múlt századnak 2-ik felében, és a' jelenvalóban tétetődött hasznos intézetek, nevezetessen pedig a' tehén himlővel való bé oltás által csak nem egészen kiirtódott Európából.

A s c h a f f e n b u r g b ó l Decemb. 24-ik napján. A' mi kedves Val. Fejedelmünk, a' Birodalombeli fő Cancellarius Parisban, a' Fr. külső dolgokra ügyelő miniszternek Talleyrandnak palotájában lakik. — Dél előtt a' Sz. Pápával, a' Fr. egyházi dolgokra ügyelő miniszter Portalissal, a' Fr. Ersekekkel, és az Olasz Orzági Kárdinálisokkal dolgozik, dél után egy órától háromig botsátja azon személyeket maga eleibe, a' kik látogatására men-

ni kívánnak — az után 3 órakor ebédel, igen fényes asztala van, a' mellyhez minden nap 15 személy ül. — Örizetére egy kapitány, 18 közember és egy dobos van rendeltetve, mindenkor egy lovász mester és egy hat lovas hintó van készen szolgálatjára.

Olasz Ország.

Nápolyból Decemb. 12-ik napján. Az itt újabban fel állott Jézus Szerzetét a' Fels. Király adakozósága olly állapotba helyezettte, hogy már több társakat is fel lehet azon rendbe venni. — Ezen Kir. rezidentziában ismét három házat ajándékozott annak a' Felső, és mivel sok városokból esedező levelek jönnek az eránt az udvarhoz, hogy azokba is szabad legyen Jézus Szerzetbeli Papokat bé vinni, rövid idő múlva mind Nápoly, mind Sicilia Országokban kifog ezen Szerzetes Rend terjedni. — Itten 100 személyből áll már ez a' Társaság, mellynek egy része Palermóba menni szándékozik, hogy ott is Collegiumot állithassanak fel magoknak. — Az itt lévő Noviciusoknak, avagy a' Jézus Szerzetébe állott ifjáknak már is 25-re megyen a' számok. — Igen épületes vólt azon kilenczed napi áhétatosság, a' mellyet ezen Szerzetes Rend a' Xaverius Sz. Ferencz tisztelete végett tartott, 's a' mellyre, a' midőn P. M o z z i predikált, seregengként mentenek az ide való lakosok s. a. t.

A' Nápoly Országban lévő Francia hadi nép mind közelebb közelebb vonódik Nápoly városához, és a' mint a' körülállások mutattyák, abba is be fognak menni.

A' Hetruriai Orzági Status és Financialis vólt ministert Marquis S a l v i a t i t (nem Salva-

ticot, a' mint máz alkálmatoſſággal irtuk), a' ki ezen hivatallyától, a' Madritti Kir. udvarintézetjeire meg foſztatott, Kir. fő lovász Meſternek tette a' Királyné.

Frantzia Ország.

A' Párisi Nemzeti Inſtitutum, az az, Tudós Társaság a' meg halálozott halhatatlan emlékeztü Klopfſtock helyébe a' Német Birodalom fő Cancellariusát, 's egyſzersmind Papi Vál. Fejedelmet, a' tudós Dálberget válaſztotta külföldi rendes tagjává.

A' Párisi Proteſtans Conſiſtoriumnak előülője, 's egyſzersmind az ott lévő Reformat. Gyülekezetnek első Predikátora azon ſzép Deák verſeket, mellyeket ő a' Nápoleon Császár koronazásának alkálmatoſſágára irt és nyomtatásban is ki adott, VII Pius Sz. Pápának követekezendő Deák verſekkel küldötte meg.

*Pontifici, triplex surgit cui fronte corona,
Aemula quem Italicæ, Gallica terra colit,
Et Christi venerator ego, Christique sacerdos,
Cuique idem in cunctos pectore spirat
amor,
Insuetum hæc mitto possint quæ carmina cultum*

Testari, tanto pignora digna viro.

az az:

Szentséges Pápa! kinek fejét hármaz korona ékesiti, a' kit Franczia és Olasz Országok egyenlöképen tisztelnek, a' kit minden nemzetek szeretnek, a' kit én is mint keresztény ember és a' Kristus papja mélységessen tisztelek, fogadja el Szentséged ezen szokatlan tiszteletemet, 's méltoztasson azt úgy nézni, mint az

én leg alázatosabb kötelességemnek valóságos zálogát.

A' Frantzia Országi Püspökök közzül, a' Fr. revolutio alatt, heten tették le a' constitutionalis, avagy polgári hitet, a' mellynél fogva a' Római szent Széktől való függésről le mondottak. Most Párisban lévén a' Sz. Pápa azt kívánta, hogy azon esküvéseket vonnyák vissza, vissza is vontak S a u r i n e Strafsburgi Püspökön kívül, mellyre nézve a' Császár koronázására nem is vólt nékie Párisba menni szabad. —

P á r i s b ó l Decemb. 23-ik napján. Franczia Marsal Mürat Napoleon Császár fogora, és Páris városának Gubernatorja bizonyos esetben valamelly nagy ármádiát fog commandirozni. — Mihelyt a' Spanyolok és Anglusok közt leendő háború officialis levelekben ki adódik, azonnal egy nagy Fr. armada fog Spanyol Országba marsirozni, mellynek mind a' Gibraltár várának ostromlásában, mind a' Spanyol hadakozó hajókon nagy hasznát lehet venni. — Az Angliai közönséges újság levelek (igy szólnak továbbá a' Párisi Zsurnálok) azt hirdetik, hogy rövid idő múlva olly újságot fogunk hallani, mellyenn az ember füle meg tsendül. Mi, u g y m o n d n a k a' P á r i s i Z s u r n a l i s t á k, tsendeffen el várjuk azon ritka újságot, és részünkről mostanában egyebet nem írhatunk, hanem hogy Spanyol, Nápoly, Hetruria és Portugallia Országok sokaig neutralisok nem maraghatnak, hanem vagy a' Francziák', vagy az Anglusok részére kell azoknak állani.

N a g y B r i t a n n i a.

A' Pétersburgi Csász. udvarnak nállunk lévő követje (igy szólnak a' 10-ik Decemberi Londoni

levelek) gyakorta conferentiát tart Pitt h és Lord H a r r o w b y miniszterjeinkel, 's mindnyájan nagy bizodalommal vagyunk az eránt, hogy a' jövő tavaszig a' Pétersburgi Csász. udvarral, 's a' több északi Hatalmasságokkal szorosabb szövetségbe fogunk lépni. — A' Maratták Fejedelmének H o l k á r n a k meggyőzöttetése által a' Ganges folyóvizen innen fekvő I n d o s t a n nevű fél szigetnek, melly a' hatalmas N a g y M o g o l roppant birodalmához tartozott ennekelötte, uraivá lettünk. Tsaknem minden ott lakó népek, mellyeknek mind öszve 36 millió főre megyen a' népességek, a' napkeleti Indiai kereskedő Társaságnak vagy jobbágyai, vagy adófizetői. — Lord W e l l e s l e y oda való kormányozónk talán meg is támadta eddig B a t á v i á t, a' mellynek ekkorig való meghódoltatásában, a' Marattakkal való hadakozása nékiel leg nagyobb akadályára vólt. — A' R e u n i o n és I s l e d e F r a n c e napkeleti Indiai Frantzia coloniáknak meghódoltatásokról, a' mellyekben számos katona őrizet fekszik, gondolkoznunk sem lehet. — Az oda való Frantzia zsákmányozó hajók a' napkeleti Indiai vizekben sok károkat okoznak a' mi kereskedő hajóinknak. — A' L i n o i s Fr. Admirális eskaderjéről regtől fogva semmit sem hallunk.

J e g y z é s. Marattaknak, vagy Murattáknak neveztetnek a' Ganges folyó vizen innen fekvő fél szigetnek igen vad lakosi, a' kik jó hajósok, de egyszersmind hires haramják lévén, a' N a g y M o g o l birodalmába gyakran berontnak, és sok kárt okoznak. — M o g o l (Mogolis Imperium) a' leg hagyobb Ország Ásiában, melly napnyugotra Persiával ;

északra a' nagy Tatar Országgal; nap-
keletre a' Ganges folyóvizen innen fekvő
fél szigettel; délre avval, 's a' Bengálai tenger
öblével, Cambayával és Indiával határos. Föld-
je mindenütt igen termékeny, a' hová mind Ásiá-
ból mind Európából sok kereskedők járnak. —
Lakosai rész szerént fekete sárgák, rész sze-
rént fehérek; ezek Mahometánusok, amazok
pedig Pogányok, imitt amott Európai Ke-
resztények és Zsidók is laknak. — Uralko-
dó fejedelmek Nagy Mogolnak nevezte-
tik azért, mivel egész Ásiában ő a' leg ha-
talmasabb 's leg gazdagabb uralkodó, és so-
hol sem találtatik Ásiában annyi arany,
ezüst, betses kö, és jó gyöngy annyi, mint az
ő birodalmában.

L o n d o n b ó l Decemb. 12-ik napján. A'
jövő Januariusnak 15-ik napján bizonyosan öszve
fog a' Parlamentum gyűlleni. Még előre jól tud-
juk, hogy P i t h financialis minister a' Francziák
és Spanyolok ellen való hadakozásnak egész erővel
leendő folytatására újabb adó nemét akár az Or-
szágban fel állítani, mellyet tsak azokra a' porté-
kakra vettet, a' mellyek az Országból ki vitetődnek,
és a' mellyek nélkül Európának száraz birodalmi
el nem lehetnek, a' minémük a' kaffé, a' nád-
méz, az Indiai fűszerfűszamok, és sok nevezetesebb
gyógyító szerek. — A' napnyugoti Indiában, múlt
September kezdetében vólt tengeri szélveszek N.
Britanniának nem kárára hanem inkább szerentsé-
jére szolgál, mivel annál drágabban fogja mások-
nak azon világ részének terméseit el adni.

A' Spanyol Országgal való háborúnak közön-
séges ki hirdetése a' Madriddban vólt Anglus kö-

vetnek F r e r e n e k Londonba való vissza mene-
teléig meg nem fog esni, a' ki minden szempillan-
tatban haza váratik. — Erről a' tárgyról egy 8-ik
Decemberi Londoni Zsurnálban ezeket olvassuk:
„N o v e m b e r 6-ik napján esett, úgymond, a'
Madritti Kormányfőnek tudtára, hogy az Indi-
ából haza felé evező gazdag Spanyol hajókat,
October 8-ik napján az Anglus zsákmányozó ha-
jók el rablották. — Még azon a' napon is confe-
rentiát tartott F r e r e ú r a' mi követ miniszterünk
d e l a P a c e Spanyol Ország első miniszterrel,
mellyben ez maga is helybe hagyta Anglia fel tété-
leit, és abban is meg-egyezett, hogy a' London-
ban lévő Spanyol követ minisztertől Madrittba kül-
dött kurirnak haza érkezéséig semmi hadi készü-
letek ne tétetődjenek. — Hanem a' következő
napon, úgymint, Novemb. 7-ikének estéjén egy
kurir érkezvén Párisból Madritba az ott lévő Fr.
követhez V a u d r e u i l h e z, ez másnap mingyárt
egy Jegyzést adott be a' nevezett Spanyol minis-
ternek. — November 8-ik napján ujjobban con-
ferentiát tartott herczeg d e l a P a c e Sp. miniszter
F r e r e követünkel, a' mellyben az elsőbb az Ura
névében az Anglusok által elfoglaltatott Spanyol
hajókért, és a' rajtok esett gyalázatra nézve a' Lon-
doni Kir. udvartól tellyes elégtételt kívánt, ellen-
kező esetre annak hadat izent. Novemb. 9-kén is-
mét a' nevezett Spanyol miniszterhez ment F r e-
r e ú r, de ekkor is csak oly választ vehetett tőle,
mint az előtt való napon; mellyre nézve a' követ-
kezett napon szabad utazásra való passus levelet
kivánt magának adatni, melly Nov. 11-ikén meg
is küldetett nékie. A' Madritti Kir. udvarban azon

Franczia ministerialis jegyzés okozta ezen változást, mellyben 24 óra engedődött annak arra, hogy vagy az Angliával, vagy a' Francziákkal való háborúra határozza meg magát. Ezek a' kedvetlen környülállások, a' mint kiki képzelheti, a' Madritti leveleknek foglalatjok szerént, nem kevés érzékenységet indítottak a' Spanyol Királyban és ministeriumban.

L o n d o n b o l Decemb. 8-ik napján. Bizonyos tudósítást vettünk Berlinből mi az eránt, hogy az oda való Kir. udvar a' P é t e r s b u r g i és Párisi Császári udvarok közt való baratságtalanságnak, maga közbenvetése által véget vethessen.

S p a n y o l O r f z á g.

Ebben a' Monarchiában, minden esztendőben az ősz kezdetével számláltatik fel az Ország népessége. Az ezen esztendőbeli számlálás szerént, 12 hólnapok el forgása alatt, a' nyavalyak, a' föld indulások, és az éhel halás egy millió embert temetek a' föld alá; következésképen ezen Ország népességének egy tized része veszett el a' múlt 1804-ik esztendőben.

A' Madrirtban lévő Anglusok még eddig ugyan semmi bajt nem láttak, 's ott tsendességben laktak: mindazáltal mihelyt az Anglia ellen való háború ki hirdettetik, azonnal ö nékiek is ki kell Spanyol Országból költözni. K a d i x b a ez eránt már parantsolat ment, és az ott találtott Anglusok vissza is mentek hazájokba.

K a d i x b ó l Dec. 3-ik napján. A' tengeren intselkedő Anglusok, minden hajóinkat, a' mellyek

szemek eleibe kerülnek, el rabolják, és vagy Gibraltárba, vagy Máltába küldik. A' mi kikötő helyünk előtt Anglus Admiral Ord e vigyáz a' vezérlése alatt lévő eskáderrel, a' ki éjelenként apró hajókat küldöz a' mi kikötő helyünkbe annak megkémlelésére, mitsoda készültek tétetődjenek abba. Tegnap szemünk láttára hat olly hajóinkat rablották el kikötő helyünk előtt, mellyek Amérikából sok oda való termésekkel, és másfél millio liverrel megterhelve kikötő helyünkbe bévezni akartak. — Még a' neutralis hajókat is megvisgállyák. — A' már bé állott téli hideg idő az itt uralkodott gonosz nyavalyának a' mérgét jó formán meg erőtlenítette.

Orosz Birodalom.

Orosz herczeg Zizianow az Orosz Birodalom ellen fel támadt nyughatatlan Persáknak megzabolázása, Tiflisbe Georgiának fő városába nagy győzedelmi pompával tért vissza. — Krimiának Fekete Tengerre fekvő városa Odesa mellett, a' múlt October 12-ik napját követtett éjjel támadt tengeri szélveszek közt két nagy Orosz hajó, 4 szállító hajó, és 22 bárka süllyedtek el. Az azokön vólt emberek, ki vévén azon 60 Bulgarusokat, a' kik egy hajón Konstantinápolyból Odesába akartak evezni, ha mind nagy nehezen is, a' veszedelemből ki menekettek.

A' nem régiben meg halálozott nagy kintsű, Woladinikof nevezetű Pétersburgi lakosnak a' fia, a' tsupa márvány köből epitetendő Izsák templomára három millio rubelt szánt és ígért,

mellynél izebb, fényesebb, de költségesebb templom egész Európában nem leszen.

Az Orosz Birodalombeli Protestánsoknak kedvéért két vagy három esztendővel ennekelötte Lieflandiában fel állítatott D o r p a t h i Fő Oskola, azon kevés idő alatt is nagy tökéletességre ment. Az oda Német Országból nagy fizetéssel hivatott Professorok, a' kik hazájokban is nagy hirt's nevet szerzettenek önnön magoknak rész szerént tudós írásaik, rész szerént az ifjuság tanításában való alkalmas voltok által, mind szorgalmatosságok, mind épületes társalkodások által nagy díszére szolgálnak az Orosz Birodalomnak, és az erkölcsöknek pallérozásában is igen nagy eszközök. Ennekelötte való esztendőkben azok a' Lieflandiai, Kurlandiai, és Esthlandiai nemes ifják, a' kik a' felsőbb tudományoknak tanulása és magok pallérozások végett a' Német Országi Univerzitásokra jártanak; 's jövedelmeiknek nagy részét ott költötték vala el, most a' D o r p a t i Fő Oskolába mennek, 's onnan terjesztik ki az esméretnek és pallerozotságnak meg betsülhetetlen magvát. — Ezen Univerzitas Bibliothekájának fel állítására a' tudományokat igen szerető, 's előmenetelíteni igyekező Orosz Császár I. Sándor 30000 rubel ajándékozott, a' melly summából Német Országban egynéhány ritka és tudós munkákból álló magános bibliothékák vétetődtek. Ezeknek szaporításokra 3000 rubel van rendeltetve esztendőnként.